

نگاه اخراج بولتون یا اخراج ترامپ؟ سیدمحمد‌هادی موسوی • کار شناس سیاسی

● دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا، جان بولتون، سومین مشاور امنیت ملی خود در سه سال اخیر را اخراج کرد. احتمالا او نیز به سیاق دیگر همکارانش پس از توییت ترامپ از اخراج خود مطلع شده، درحالی‌که خود ادعا دارد استعفا داده است. تغییر سه مشاور امنیت ملی در سه سال، شاید اتفاق نادری در دولت آمریکا باشد، اما برای ترامپ این اتفاق عجیب نیست. براساس گزارش رسانه‌ها، ترامپ علاقه‌ای به گزارش‌ها و تحلیل‌های کارشناسی ندارد و فقط نتیجه‌گیری تک خطی را می‌پسندد، ازاین‌رو اساسا ترامپ، نیازی به مشاور امنیت ملی ندارد. ماجرا وقتی بغرنج‌تر می‌شود که مشاور، با ترامپ اختلاف نظر هم داشته باشد و بیشتر از ترامپ مورد استقبال رسانه‌ها قرار گیرد. در این شرایط است که ترامپ حضور چنین فردی را بر نمی‌تابد و با یک توییت، طرف را اخراج می‌کند. از زمان انتخاب ترامپ، بولتون یکی از گزینه‌های مشاور امنیت ملی بود، اما به‌دلیل اختلاف سلیقه ترامپ با بولتون و داشتن «سبیل» ترامپ او را انتخاب نکرد. بولتون یک نتوکان افراطی است که تفکرات جنگ‌طلبانه و یک‌جانبه‌گراییش رانازد رسانه‌هاست. رسانه‌ها بولتون را به سه مشخصه می‌شناسند: نتوکانی، جنگ‌طلبی و سبیل معروفش. نئومحافظه‌کاری جنبشی است که افکارش براساس افکار اشتراوس، فیلسوف یهودی آلمانی، شکل گرفته و مخالف نظم موجود جهانی است. گرچه نتوکانی از حزب دموکرات پا گرفت، اما اوج بلوغ و قدرت‌نمایی آن در دولت بوش پسر بود که افرادی مانند بولتون (سفیر آمریکا در سازمان ملل)، دیک چنی (معاون رئیس‌جمهوری)، پل ولفویتز (معمار جنگ عراق و رئیس بانک جهانی)، پل برمر (حاکم نظامی عراق)، ریچارد برل (رئیس کمیته مشاور دفاعی دولت بوش)، مناصب مهم و تاثیرگذاری را در اختیار گرفتند و نهایتا دو جنگ ویرانگر افغانستان و عراق را راه انداختند. نتوکان‌ها معتقد به استفاده از قدرت سخت نظامی برای ایجاد نظم نوین جهانی هستند. از دیدگاه این گروه، آمریکا به عنوان ابرقدرت جهان، وظیفه نظم‌بخشی به اوضاع جهان را داشته و هیچ کشور یا نهادی بین‌المللی صلاحیت این امر را ندارد. این گروه به‌شدت با پیمان‌های بین‌المللی، به‌ویژه آنهایی که در قدرت سخت نظامی و مبسوط‌الیدی ایالات متحده محدودیت ایجاد کنند، به‌شدت مخالفت است؛ آنها جنگ را ابزار پیشبرد این ایدئولوژی می‌دانند و هیچ ابایی از شروع جنگ و درگیری ندارند. جنگ تجارت نتوکان‌ها است و از جنگ منافع سیاسی و اقتصادی فراوانی نسیب این گروه شده است. این‌ گروه، در مرکز جاذبه سیاسی این کشور بوده است. دیدار دارد و بسیاری از تصمیمات دولت آمریکا در بد قدرت آن است. تفکرات این گروه با دیدگاه‌های دونالد ترامپ بسیار شباهت دارد، با این تفاوت که ترامپ از جنگ بیزار است؛ نکته‌ای که بارها پس از انتخاب بولتون نیز به‌عنوان اختلاف نظر خودش با او، به آن ادعان کرده است. ترامپ همچنین، پشتوانه ایدئولوژیک و فلسفی این گروه را ندارد و صرفا براساس تفکرات شخصی خود، با آن قرابت دیدگاه پیدا کرده است. بعد از انتخاب ترامپ، نتوکان‌های آمریکا مجدداً امیدوار به احیای تفکر نئومحافظه‌کاری در دولت راست‌گرای او شده که در ابتدا با ممانعت ترامپ مواجه شدند، اما با انتخاب جان بولتون، این امیدواری‌ها رنگ واقعیت گرفت. بولتون نتوانست تفکرات یک‌جانبه‌گرایی ترامپ را تقویت کرده و آمریکا از چندین پیمان بین‌المللی خارج و توافق‌نامه‌ها و تفاهم‌نامه‌های دوران اوباما را نیز معلق یا لغو کند. اما مهم‌ترین دستاورد بولتون، خروج آمریکا از برجام و فشار حداکثری بر ایران بود. جان بولتون در شهریور ۹۶، طرحی را در «نشنال ریوو» منتشر کرد که براساس آن، آمریکا در چهار مرحله، در برجام خارج و فشار حداکثری بر ایران وارد کرد. بولتون در آن زمان در دولت ترامپ مسئولیتی نداشت و گفت که این طرح را نتوانسته مستقیماً به ترامپ برساند، از این‌رو اقدام به انتشار عمومی آن کرده است. بعد از ورود بولتون، آن طرح عیناً اجرا شد و بولتون توانست هدایت سیاست خارجی را بر عهده بگیرد. ماعسل ترامپ و نئومحافظه‌کاران بعد از شکست مذاکرات کره‌شمالی و همراهی‌نکردن اروپا با تحریم مجدد ایران (یکی از مراحل طرح چهارمرحله‌ای بولتون) به سر رسید. بولتون نتوانست ترامپ را متقاعد کند حتی انتقام پهیاد سرنگونی‌شده را بگیرد و ترامپ عملاً با یک مجری فاکس‌نیوز بیشتر از بولتون حرف‌شنوی داشت! عامل دیگر ناامیدی نئومحافظه‌کاران، تلاش‌های ترامپ در راستای محدودیت‌های حمل اسلحه در آمریکا است، چراکه این گروه، رابطه تنگاتنگی با لابی اسلحه دارد. چشم‌داشت نتوکان‌ها به پیش‌برد اهداف ایدئولوژیک خود از طریق ترامپ، خیلی زود به یاس تبدیل شد و با اخراج نماینده این گروه از تیم ترامپ، عملاً این لابی قدرتمند آمریکایی از ترامپ، قطع امید کرده است. اخراج بولتون، شاید اتفاق تاثیرگذاری در جو رسانه‌های داخلی و خارجی باشد، اما مهم‌تر از آن، قطع امید نتوکان‌ها از ترامپ و دولت اوست؛ اتفاقی که نتیجه آن در انتخابات آتی می‌تواند تاثیرگذار باشد. نتوکان‌ها یکی از گروه‌های تاثیرگذار در انتخاب ترامپ بودند و حمایت سیاسی (تی‌پارتی) و رسانه‌ای آنها (مانند فاکس نیوز) از ترامپ در انتخاب او، بسیار مؤثر بود، مضافاً اینکه این گروه، لابی‌های قدرتمند و تاثیرگذاری در مراکز قدرت آمریکا دارد؛ ازاین‌رو باید منتظر ماند و دید اخراج بولتون از حلقه نتوکان‌ها، در آینده چه تبعاتی دارد.

شرق: بعد از هفت سال، رابطه‌ای که در میانه اختلافات بین ایران و بریتانیا قطع شد، هنوز گره‌ای ناگشوده مانده است. حالا و تقریباً در سالگرد قطع رابطه کانادا با ایران، یک ماجرای ضبط اموال هم به پرونده مشکلات دوکشور اضافه شد؛ پرونده‌ای که با گذشت بیش از یک سال از آن، سرانجام به حکم صادره اموال ایران رسید و فروش آنها هم آغاز شد. آن‌طور که وب‌سایت کانادایی گلوبال‌نیوز گزارش داد، اموال و املاک ایرانی به ارزش ده‌ها میلیون دلار توسط دولت به فروش رفت. در اسنادی که ماه گذشته در دیوان‌عالی دادگستری اناریو تنظیم شد، ادعا شده که بخشی از مبالغ حاصل از فروش ساختمان‌های متعلق به ایران در اوتاوا و تورنتو به کسانی که قربانیان تروریسم خوانده‌شدند، داده شده است. طبق این گزارش، این ساختمان‌ها تا ۲۸ میلیون دلار به فروش رسیده‌اند. دریافت‌کنندگان این مبالغ، قربانیان سازمان‌های حماس فلسطین و حزب‌الله لبنان خوانده شده‌اند. دولت کانادا و برخی دیگر از نهادهای بین‌المللی این دو نهاد از مسئول اقداماتی تروریستی می‌خوانند و نیز ایران را مسئول تأمین بودجه و حامی اصلی آنها قلمداد می‌کنند.

ایرنا می‌نویسد، شرکت «آلبرت گلمان» هفتم اگوست (۱۶ مرداد) به دیوان‌عالی کانادا اطلاع داد که توزیع این مبالغ بین طلبکارانی که از سوی دادگاه مجاز برشمرده شدند، انجام شده است. ساختمان مرکز فرهنگی ایران در نزدیکی دانشگاه اوتاوا، از جمله اموال فروخته‌شده است که ارزش ۲۶ میلیون و ۵۰۰ هزار دلار به شرکتی در مونترال واگذار شده. همچنین مرکز مطالعات ایران در تورنتو که تحت مالکیت شرکتی به ریاست مقام سفارت ایران در کاناداست، به قیمت یک میلیون و ۸۵۰ هزار دلار فروخته شد. وکیل یکی از قربانیان ادعا‌شده در این پرونده، فروش اموال ایران را مورد تأیید قرار داده است.

قانونی به نام «عدالت برای قربانیان تروریسم» که در سال ۲۰۱۲ تصویب و ابلاغ شد، به کسانی که قربانی تروریسم قلمداد شوند این امکان را می‌دهد که با استفاده از امکانات دادگاه‌ها، اموالی را که «دولت‌های حامی تروریسم» در کانادا دارند ضبط کنند. درحال حاضر کانادا، ایران و سوریه را در چنین فهرستی قرار داده است. در ادامه این گزارش آمده است، بعضی خانواده‌های آمریکایی که پیش‌تر در دادگاه‌های آمریکا در پرونده‌هایی مشابه علیه ایران حکم گرفته بودند، درخواست دریافت بخشی از مبالغ حاصل از فروش این املاک را ثبت کرده‌اند. دادگاه در تأیید تحویل اموال به خانواده‌های مدعی همچنین ادعا کرد شواهدی وجود دارد که این اموال در اوتاوا را به سپاه ایران وصل می‌کند. گلوبال‌نیوز می‌نویسد، این اتفاق پایان همان فرایندی است که هفت سال پیش کلید خورد؛ وقتی دولت وقت جمهوری اسلامی ایران رسماً به‌عنوان یک دولت اسپانسر تروریسم اعلام شد.

آدریان دریا همچنان خبرساز است. در حالی‌که هنوز منابع خبری از تخلیه آن مطمئن نیستند، اما انگلیس مدعی شده ایران تعهدش را نقض کرده است. با این حال، جبل‌الطارق موضعی متفاوت گرفته است. وزیر منطقه جبل‌الطارق گفته است نمی‌توان بر اساس تصاویر گفت ایران تعهدی را نقض کرده است، به گزارش ایسنا به نقل از روزنامه تلگراف، فابیو پیکاردو، وزیر دولت منطقه‌ای جبل‌الطارق، در تلاش برای کاهش تنش‌ها درباره آدریان دریا که کشتی حامل سوخت ایران بود، گفت: «سخت است ببینیم حرف چه کسی را باید بپذیریم که آیا ایران تعهد خود را برای عدم فروش نفت این کشتی به سوریه نقض کرده است یا نه». ایران برای آزادی این کشتی در دادگاه جبل‌الطارق تضمین کرده بود دو میلیون بشکه نفت نفت‌کش توقیف‌شده‌اش را به مقصد هیچ کشوری که تحت تحریم تحریدیه اروپا باشد، نخواهد فروخت.

پیکاردو در این‌باره گفت، می‌توان از روی تصویر دید که این نفت در سوریه بوده اما نمی‌توان به واسطه

سیدحسین موسویان، دیپلمات پیشین کشورمان، در مقاله‌ای در میدل‌ایست‌آی به بررسی شرایط و دلایلی که می‌تواند دیدار رئیس‌ان جمهور ایران و آمریکا را ممکن کند پرداخت. او در این مقاله پیشنهاد می‌کند که ترامپ از برقراری یک سیستم همکاری جمعی در منطقه خلیج‌فارس بین هشت کشور: ایران، عربستان، عراق، امارات، کویت، عمان، قطر و بحرین حمایت کند. متن این مقاله به این شرح است:

با خروج ترامپ از برجام و اعمال سیاست بیمارگونه فشار حداکثری علیه ایران، تخصصم در روابط ایران و آمریکا بعد از انقلاب ۱۳۹۷ ایران، به نقطه عطف نزدیک می‌شود. قدرت‌های بلوک شرق همچون چین و روسیه که خود نیز دچار چالش تجاری با آمریکا هستند، تلاش صادقانه‌تری نسبت به بلوک غرب برای حفظ برجام انجام می‌دهند درحالی‌که تلاش‌های اروپا با شکست کامل مواجه شده است. اروپا در شعار، از برجام حمایت می‌کند اما در عمل کاملاً تسلیم فاشد‌های آمریکا شده و از تحریم‌های آمریکا پیروی می‌کند. تلاش‌های مکرون رئیس‌جمهور فرانسه به نمایندگی از اتحادیه اروپا نیز تاکنون به شکست انجامیده است.

سیاست خروج تدریجی

برجام در جولای ۲۰۱۵ بین ایران و قدرت‌های جهانی (شامل آمریکا، آلمان، انگلیس، فرانسه، روسیه و چین) توافق شد. طبق تأییدات مکرر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ایران بیش از سه سال برجام را به طور کامل اجرا کرد، درحالی‌که با کامل تعجب، کشورهای امضاکننده گروه ۵+۱ ناقصاً اجرا کردند یا تسلیم زورگوی‌های آمریکا شدند. عدم بهره‌مندی ایران از منافع اقتصادی برجام موجب ناامیدی ایران شد و لذا اعلام کرد که به تدریج برجام را ترک می‌کند و هر زمان

دیپلماسی

فروش املاک منتسب به ایران در اوتاوا و تورنتو کلید خورد

فروش اموال ایران در کانادا در میانه ناکامی حقوقی و دیپلماسی

سیدعباس موسوی، سخنگوی وزارت امور خارجه ایران، جمعه اقدام به صادره و فروش اموال را مغایر حقوق بین‌الملل خواند و به دولت این کشور هشدار داد: «در صورت لغونکردن این تصمیم غیرقانونی و عدم جبران خسارات وارده، ایران منطبق با موازین بین‌المللی نسبت به استیفای حقوق خود اقدام می‌کند».

چالش‌های یک قطع رابطه

روابط حسنه راست‌گرایان کانادایی با رژیم اسرائیل و مخالفت‌های سیاست‌مداران محافظه‌کار با ایران از دید بسیاری مهم‌ترین عامل قطع این ارتباط خوانده شد. با تغییر دولت، جاستین ترودوی لیبرال جانشین استیون هارپر محافظه‌کار شد و وعده حل اختلاف با ایران را نیز در میان برنامه‌های خود داشت؛ اما با وجود گذشت چهار سال از زمان شروع نخست‌وزیری او، مشکل همچنان لاینحل مانده است. وزارت خارجه ترودو بهار ۹۵ سال برای اولین‌بار تأیید کرد «تماس‌های اولیه» برای تجدید رابطه ایران و کانادا صورت گرفته است، اما دیدارهای متعدد مقامات دو کشور نتوانست کره رابطه را باز کند.

کانادا جمعیتی چندصدهزارنفری از مهاجران ایرانی دارد، اما این ایرانیان برای دریافت خدمات کنسولی ناچار به سفر به کشورهای دیگر هستند. در همین حال، ایرانیان بسیاری برای سفرهای کاری، تفریحی یا دیدارهای خانوادگی اقدام می‌کنند. تمام این ایرانیان برای پیگیری فرایندهای کنسولی ناچار به سفر به کشورهای همسایه ایران؛ از امارات متحده عربی گرفته تا ترکیه می‌شوند. این روند علاوه‌بر تحمیل هزینه‌های اضافی به این شهروندان ایرانی، باعث خروج ارز از ایران نیز می‌شود. قطع رابطه این دو کشور، پیامد دیگری نیز برای ایران داشته و کانادا را تبدیل به یکی از مقاصد اصلی فرار متهمان فساد مالی کرده است.

نقش جمعیت مهاجران ایرانی در کانادا نیز داستان دوگانه‌ای است.

دفاع جبل‌الطارق از آدریان دریا

این گفت ایران تعهدی را نقض کرده است. تعهدی بر سر اینکه نفت [آدریان دریا] به سوریه نرسد، وجود نداشته است. ما از دولت ایران این تعهد را گرفتیم که نفت [این کشتی] را به هیچ نهاد مورد تحریم اتحادیه اروپا نفرود.

به گزارش ایسنا، پیش از ادعاها درباره فعالیت کشتی ایرانی آدریان دریا و فروش نفت آن، علی ربیعی، سخنگوی دولت، در این‌باره گفته بود: مقصد این کشتی را صاحب نفت آن مشخص می‌کند. ما نفت از فروخته‌ایم و اوست که تصمیم می‌گیرد کشتی کجا پیلسو بگیرد که با ما نیز این‌ موضوع را چک نمی‌کند اما لازم است باز هم از سیاست‌های غلط آمریکا که به کشورهای مختلف فشار می‌آورد تا این کشتی را در بندرگاه‌های خود نپذیرند و آنان را تهدید می‌کند، کلاهه و محکومش کنیم اما همان‌طور که گفتیم، ما اطلاعی توقیف‌شده‌اش را به مقصد هیچ کشوری که تحت تحریم تحریدیه اروپا باشد، نخواهد فروخت.

این کشتی در اوایل ماه جولای با ادعای نقض تحریم‌های اتحادیه اروپا در منطقه جبل‌الطارق و به

دیپلماسی

از سویی برخی گروه‌های ایرانی مقیم کانادا به شکل سازمان‌یافته پیگیر مجاب‌کردن کانادا به ازسرگیری رابطه و پایان این تقابل با ایران هستند و از سوی دیگر، برخی فعالان ایرانی در کانادا، فعالانه در لابی ضدایرانی همراه هستند. با اتفاقاتی مثل مرگ کاووس سیدامامی، فعال محیط زیست دارای تابعیت ایرانی -کانادایی در زندان ایران از یک‌سو و پرونده‌های صادره اموال از سوی دیگر، به نظر می‌رسد گذر زمان به نفع قطع‌مندان رابطه است و هرچه می‌گذرد، چالش‌هایی که مانع از حل اختلافات دو دولت می‌شوند بیشتر هم می‌شوند.

پیگیری‌های ناکام وزارت خارجه

وزارت خارجه ایران در قبال کانادا، هم پرونده قطع رابطه و هم پرونده ضبط اموال را روی میز داشته است و در مقطعی پرونده برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری نیز در کنار این دو پرونده قرار گرفت. بررسی‌ها اما حاکی است در هر سه پرونده در این زمینه، وزارت خارجه دولت روحانی ناکام بوده است. پرونده انتخابات ریاست‌جمهوری در سال ۹۶، به همان در بسته‌ای خورد که ماجرای قطع رابطه آن را قفل کرده است و شهروندان ایرانی برای شرکت در انتخابات ناچار شدند از کانادا خارج شوند.

در پرونده قطع رابطه، دو دولت از تلاش‌های خود برای حل موضوع گفته‌اند، اما این تلاش‌ها هرگز به نتیجه نرسیده است. به روایت مقامات ایران، اصلی‌ترین مانع در این میان لغو مصونیت سیاسی دیپلمات‌های ایرانی توسط کاناداست. محمد کشاورزاده، دستیار وقت وزیر خارجه ایران در امور آمریکا، در فروردین ۹۷ دراین‌باره به «شرق» گفته بود: «مشکلی که کانادایی‌ها ایجاد کردند این بود که مصونیت سیاسی نمایندگان ایران را لغو کردند؛ اگرچه مصونیت دیپلماتیک پابرجاست؛ اما تصویب این قانون در پارلمان این کشور که مصونیت سیاسی نمایندگان کشور ما را لغو کرده، موضوع را سخت کرده است».

در کنار ناکامی در حل مسئله قطع رابطه، فروش اموال صادره‌شده ایرانی وعده کشاورزاده در همین رابطه در آذر ۹۶ را یادآور می‌شود: «ما به حکم صادره اعتراض کردیم و تیمی از وکلا در حال پیگیری این اعتراض هستند… اموال دیپلماتیک ما دارای مصونیت هستند و اموالی که حکم به صادره آنها داده شده است، اموال دیپلماتیک نبودند. حکم دادگاه صادر شد، ولی اموال صادره نشده و وکلای ما در حال کارکردن روی این موضوع هستند». صحبت‌های کشاورزاده دراین‌باره، چیزی شبیه به حرف‌های موسوی در روز جمعه هستند. سؤالی که در این میان بی‌پاسخ می‌ماند این است اگر پیش از صدور حکم و پیش از صادره اموال وزارت خارجه نتوانست مانع از این روند شود، چه امیدی است که حالا او پس از فروش اموال و توزیع مبالغ حاصل از این فروش بین خانواده‌های کانادایی و آمریکایی، کاری از دست ایران ساخته باشد؟

وسيله نبروهای دریایی انگلیس توقیف شد که این اقدام از سوسی مقامات ایران، مصداق بارز راهزنی دریایی تلقی شد. پس از مدت یک ماه این کشتی پس از تشکیل دادگاهی در جبل‌الطارق و با گفته‌شدن اینکه دلیلی برای در توقیف‌ماندن آن وجود ندارد، آزاد شد. در این راستا، سفیر ایران در انگلیس نیز روز گذشته در کانال تلگرامی خود نوشته است: زمانی که مقامات انگلیس و جبل‌الطارق بعد از تصمیم به رفع توقیف نفت‌کش، به تعهد ایران اشاره کردند، برخی از معاندان که نمی‌توانستند آزادی نفت‌کش در سایه مقامات انگلیس و جبل‌الطارق بعد از تصمیم به رفع توقیف نفت‌کش، به تعهد ایران اشاره کردند، برخی از معاندان که نمی‌توانستند آزادی نفت‌کش در سایه اقتدار سیاسی و دیپلماتیک ایران را باور کنند، این تعهد را به‌دروغ، به سپردن ضمانت‌های سیاسی ایران نزد دولت انگلیس و زدوندن سیاسی تفسیر کردند. حمید عبیدی‌نژاد توضیح داد: فابیان پیکاردو، رئیس دولت جبل‌الطارق، تأکید کرده است ایران اعلام کرده بود تعهد ایران به مقصد کشتی تحت تحریم اتحادیه اروپا نخواهد رفت، اما تعهدی که ما نداده بود که نفت ایران از سوریه سر در نیاورد، بنابراین با فروش نفت

به شرکت خصوصی حتی اگر نفت از سوریه سر در بیاورد، نمی‌توان ایران را متهم به نقض موضع رسمی خود کرد.

به گزارش ایرنا، وی افزود: لازم می‌دانم این توضیح را اضافه کنم که اظهارات پیکاردو مؤید همان مواضع و توضیحات اعلام‌شده از سوی کشورمان است. وقتی مقامات انگلیس و جبل‌الطارق بعد از تصمیم به رفع توقیف نفت‌کش، به تعهد ایران اشاره کردند، برخی از معاندان که نمی‌توانستند آزادی نفت‌کش در سایه اقتدار سیاسی و دیپلماتیک ایران را باور کنند، این تعهد را به‌دروغ، به سپردن ضمانت‌های سیاسی ایران نزد دولت انگلیس و زدوندن سیاسی تفسیر کردند.

سفیر کشورمان بیان کرد: ولی امروز خوشحالییم برای همه کاملاً مشخص شد منظور طرف انگلیسی از تعهد ایران همان اظهارات رسمی و متن یادداشت رسمی سفارت ایران بود و مشخص شد ایران نفت خود را به یک شرکت خصوصی در دریا فروخته است که این هم نقش اظهارات رسمی مقامات کشور مورد اشاره در یادداشت سفارت نیست.

یک معامله بهتر

اگر ترامپ به دنبال معامله‌ای است که موضوع هسته‌ای و منطقه را دربر گیرد، می‌تواند از برقراری یک سیستم همکاری جمعی در منطقه خلیج‌فارس بین هشت کشور: ایران، عربستان، عراق، امارات، کویت، عمان، قطر و بحرین حمایت کند، سیستمی که در قالب آن، کشورهای مذکور برای صلح و ثبات منطقه و مقابله با تروریسم همکاری جمعی داشته باشند و به‌عاری‌سازی منطقه از سلاح‌های گشتار جمعی و هسته‌ای متعهد باشند. برای چنین ابتکاری، ترامپ باید از رئیس‌جمهور ایران، سران کشورهای خلیج‌فارس و سران کشورهای عضو دولت شورای امنیت دعوت به عمل بیاورد.

اما اگر ترامپ به دنبال یک معامله دوجانبه است، باز هم شانس وجود دارد اگر آمریکا به قوانین بین‌المللی در موضوع هسته‌ای احترام بگذارد.

قدم بعدی

در این صورت، ایران به‌جای سیاست فعلی «خروج گام‌به‌گام از برجام، باید بلادرنگ از برجام خارج شده و هم‌زمان عضویت خود در معاهده عدم اشاعه هسته‌ای (ان‌پی‌تی) را به تعلیق درآورده و سپس با ترامپ در مورد یک معامله «حقوق هسته‌ای در برابر تعهدات هسته‌ای» در چارچوب معاهده ان‌پی‌تی وارد مذاکره مستقیم شود. نتیجه این مذاکرات هم باید این باشد که آمریکا تمام تحریم‌های مرتبط با موضوع هسته‌ای را لغو کند و متقابلاً ایران تمام تعهدات هسته‌ای در چارچوب ان‌پی‌تی را بپذیرد. توافق ترامپ- روحانی درمورد چنین معامله‌ای سه خاصیت دارد: اولاً معاهده ان‌پی‌تی اعتبار خود در جامعه جهانی را بازخواهد یافت؛ ثانیاً، تبعیضات هسته‌ای علیه ایران که از انقلاب ۱۳۹۷ ادامه دارد، منتفی می‌شود؛ ثالثاً ترامپ هم به آرزوی خود برای مذاکره و یک معامله بزرگ با ایران می‌رسد.

کوتاه دیپلماسی

سفر قائم‌مقام وزیر خارجه هند به تهران
● ایسنا: قائم‌مقام وزیر خارجه هند در سفر به تهران با وزیر امور خارجه کشورمان دیدار و رایزنی می‌کند. ویچی گولکده در سفر خود به تهران، امروز در ساختمان وزارت خارجه با وزیر امور خارجه کشورمان دیدار می‌کند. گفت‌وگو درباره مسائل دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی از مهم‌ترین محورهای رایزنی این دیپلمات ارشد هندی در سفر به تهران است.

ملاقات متکی و چاووش اوغلو

● ایلنا: وزیر امور خارجه ترکیه با وزیر خارجه پیشین کشورمان و مدیر امور هماهنگی «کمیته مساعی حمیده» به عنوان یکی از کمیته‌های وابسته به مجمع تقریب مذاهب و اعضای این‌س کمیته دیدار کرد. مولود چاووش اوغلو در صفحه توییتر خود با انتشار تصویری از دیدارش با منوچهر متکی نوشت: «مشکلات پیچیده در منطقه فقط از طریق همبستگی، همکاری و گفت‌وگوی قوی بین کشورهای مسلمان حل می‌شود».

رضایت حشدالشعبی از حضور مقتدی صدر در ایران

● ایسنا: یکی از فرماندهان حشدالشعبی با اشاره به اینکه عراق در حال گفت‌وگو با روسیه، ایران و چین برای ایجاد منظومه دفاعی جدید است، گفت: ما به‌عنوان یک طرف مقاومت از دیدن مقتدی صدر در کنار آیت‌الله خامنه‌ای و سردار سلیمانی خوشحال می‌شویم. احمد الاسدی، رئیس فراکسیون سند ملی حشدالشعبی درباره نقش ایران در کشورش گفت: ایران و عراق را یک وزنه سنگین و اساسی در معادلات منطقه می‌دانم. او درباره تنش میان تهران و واشنگتن گفت: تنش ایرانی- آمریکایی یک تنش استراتژیک است و ممکن است شدت بیشتری پیدا کند. سخنگوی پیشین حشدالشعبی عراق گفت: آمریکا- و دنباله‌روهای آن حشدالشعبی را جزئی از ایران می‌دانیم، اما این مسئله برخلاف واقعیت است. حشدالشعبی جزئی از نیروهای مسلح عراق است و نمی‌تواند خارج از چارچوب تصمیمات حاکمیتی و سیاسی عراق فعالیت کند. الاسدی درباره سفر مقتدی صدر به ایران گفت: تصویر سید مقتدی صدر در کنار آیت‌الله خامنه‌ای و مکانی که در آن نشسته بودند، پیام‌های روشنی به همراه داشت. روابط مقتدی صدر با ایران جدید نیست و او پیش از این در ایران اقامت داشت‌و افزود: مقتدی صدر می‌گوید زمانی که به عربستان، ایران یا قطر می‌رود، هدفش منافع عراق است. ما به عنوان یک طرف مقاومت از دیدن مقتدی صدر در کنار آیت‌الله خامنه‌ای و سردار سلیمانی خوشحال می‌شویم.

طرح طالبان برای جلب حمایت ایران، روسیه و چین

● ایلنا: به گزارش خبرگزاری لومبرگ، طالبان تیمی را به روسیه فرستاده است و بنا دارد با مقام‌های ایران، چین و کشورهای آسیای مرکزی دیدار کند تا برای وادارکردن آمریکا به خروج نیروهایش از افغانستان حمایت جلب کند. این خبر از خبرگزاری رویترز گزارش داد. در این گزارش، به نقل از منابع شناسا شده است که طالبان بنا دارد رهبران منطقه را در جریان شکست مذاکرات با آمریکا قرار دهد. در گزارش مذکور همچنین اشاره شده که سفرهای اخیر نمایندگان طالبان در راستای ادامه مذاکرات با آمریکا صورت نگرفته است.

محورهای اصلی نشست کشورهای ضامن روند آستانه

● ایسنا: کرملین اعلام کرد وضعیت ادلب و شمال شرق سوریه محورهای اصلی پنجمین نشست سران سه کشور روسیه، ترکیه و ایران خواهد بود. به گزارش شبکه خبری روسیا الیوم، یوری اوشاکوف، معاون ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه، اعلام کرد پوتین و همتایان ترکیه‌ای و ایرانی او در نشست روز دوشنبه (۱۶ سپتامبر) در شهر آنکارا به بررسی مفصل وضعیت ادلب و شمال شرق سوریه را برپا می‌خواهند کرد. اوشاکوف اظهار کرد: وضعیت در این مناطق که تحت کنترل دولت مرکزی سوریه قرار ندارند، همچنان دچار تنش بوده و تروریست‌ها در این مناطق حضور گسترده‌ای دارند. معاون رئیس‌جمهور روسیه در ادامه گفت: رؤسای سه کشور ضامن مذاکرات آستانه برای حل بحران سوریه در نشست روز دوشنبه خود موضوعات مربوط به پیشبرد روند سیاسی از طریق اقدامات خود سوری‌ها و کمک سازمان ملل به نحوی که با بندهای قطع‌نامه شماره ۲۲۵۴ شورای امنیت هماهنگی داشته باشد و نیز وضعیت انسانی سوریه، کمک به پناهجویان سوری، بازسازی زیرساخت‌ها و خنثی‌سازی مین‌ها در بررسی خواهند کرد. او افزود: اتمام روند تشکیل کمیته قانون اساسی و آغاز به کار کمیته ار فرصت منحصربه‌فردی برای آغاز گفت‌وگوی مستقیم میان سوری‌ها می‌دانیم، در حاشیه این نشست و قبل از شروع به کار این نشست سه‌جانبه دیدارهای دوجانبه‌ای میان پوتین و رؤسای جمهوری ایران و ترکیه برگزار خواهد شد که به بررسی مسائل مهم مشترک و پرونده سوریه خواهد پرداخت.